

klart for Landstinget, at ved at klage og haabe opnaar man Intet; der maa handles, om der skal udrettes Noget i denne Sag. Det er ogsaa min Overbevisning, at Landstinget er rede dertil. Den høitærede Conseilspræsident omtalte for et Dieblit siden, at Regjeringen ønsker nu at høre Landstingets Mening. Jeg er overbevist om, at denne Appel til Landstinget ikke skal have lydt forgæves. Jeg fremhæver, at det er en stor Mængde Spørgsmaal, der ville egne sig til at fremdrages her i Thinget. Det kan imidlertid ikke være min Hensigt at gennemgaa alle de enkelte Poster, der kunne ligge mig paa Hjerte; de ville jo heller ikke alle egne sig til Omtale ved Sagens 1ste Behandling. Jeg skal derfor indskrænke mig til at omtale tre af de Spørgsmaal, som maa fremdrages, og som allerede af ærede Ministre ere fremdragne, fordi der til dem lader sig knytte almindelige Betragtninger over, hvad der bør foregaa ved Finantsloven, og hvorledes Bevillingen ved Finantsloven er at opfatte. De tre Spørgsmaal, jeg saaledes skal omtale, ere Lønningstillægenes Optagelse paa Finantsloven, Budgettet for det kongelige Theater og den Behandling, der er bleven Universitetet tildele.

Qvad først angaar Lønningstillægets Optagelse paa Finantsloven, skal jeg tillade mig at minde om, at, da den første Finantslov forelagdes Rigsdagen, kjendte man slet ikke til Lønningelove. Det er en senere Opfindelse. I det første Finantslovsforslag, som i 1850 blev Rigsdagen forelagt, vare alle enkelte Lønninger opførte i Bilagene til Forslaget, og man kom da ved Finantslovens Behandling ind paa at overveje hver enkelt, naturligvis vel bekyndt Embedsmands Lønningforhold og det Lillæg, som der af denne eller hin Grund kunde være Anledning til at give ham; men man erkjendte meget hurtigt, at det var en uheldig Maade at forhandle paa, at det var uheldigt, at Enkeltighederne af den Slags Sager skulde fremdrages til Forhandling i Rigsdagen, og man blev desuden opmærksom paa, at disse Forhandlinger medtog en overordentlig lang Tid. Man vendte sig derfor meget hurtigt til at følge en anden Fremgangsmaade, den nemlig ved almindelige Lovregler at bestemme Embedsmændenes Lønninger, men det saldt aldrig Noget ind, at disse Lovregler skulde gives uden i særlige Love. De første Lønningelove ere derfor særlige Love, og saaledes har det været siden indtil den allernyeste Tid. Hensigten med disse Love var jo, som sagt, tilbøls den at forlorte Finantsforhandlingerne, men man erkjendte tillige, at man paa den Maade bedst vilde komme i Overensstemmelse med Grundlovens § 48, hvorefter Finantsloven skal indeholde et Overdrag over Statens Indtægter og Udgifter. I Henseende til Lønningerne er dette heldig udført, naar Satterne ere fastsatte i særlige

Love, og de dertil svarende Udgifter optages paa Finantsloven. Derved kan det selvfølgelig ikke være udelukket, at der paa Finantsloven sker en eller anden mindre Ændring deri; vi have ogsaa set, at der uden Indsigelse er af Folkethinget opstillet et vist Procenttillæg til samlede Summer. Med Hensyn til disse gjorde sig nemlig den Betragtning gjældende, at de stode som samlede Summer til Ministeriets Raadighed, og man kommer derved ud over alle personlige Spørgsmaal. Smaa Rettelser ere altsaa paa ingen Maade udelukkede; men derved har man nu ikke villet blive staaende. I de to sidste Aar, da der blev Spørgsmaal om Lønningstillæg, har man sagt, at det kunde vel gives, men det kunde kun gives paa Finantsloven. I det første Aar gif man da den Bei, at man optog hele Loven paa Finantsloven. Jeg tror ikke, det skete uden en vis Betænknelighed endog saa fra deres Side, som foreslog det. Man forstrækledes, tror jeg, næsten over det Udseende, Finantsloven fik paa den Maade, og naturligvis i endnu højere Grad vilde faae, naar Systemet fortsattes. Men da Sagen fandt Modstand her i Thinget, saldt den derefter bort. Det maatte imidlertid erkjendes, at paa denne Maade kunde Sagen udføres. Aaar har man derimod fastholdt Principet om Optagelse af Lønningstillæget paa Finantsloven og udført det paa en Maade, som man maa sige er en ligefrem Umulighed. Der er nemlig i Finantslovsforslaget paa en Mængde Konti lagt visse Summer til; men der er ikke Noget i Finantsloven til Oplysning om, hvortil de skulle bruges. Man har derimod sagt, at dette kan man læse i Udvalgets Betænkning, og naar det stod der, var det lige saa godt, som naar det stod i Finantsloven, eller det stod i Regjeringens Anmærkninger. Det er en Uvidelse af den Betydning, der tilkommer en Betænkning, som gaar langt videre, end man nogensinde har tænkt sig. Det kunde gaa, saa længe der ikke kunde være Tale om nogen anden Betænkning over Finantsloven end Folkethingetsudvalgets, men grundlovmæssig er jo dog Landstinget i sin gode Ret, naar det tænker paa at nedlægge et Udvalg, som ogsaa vil afgive en Betænkning, og det er et ikke usandsynligt Tilfælde, at den Betænkning, Landstingets Udvalg afgav angaaende dette Punkt, kunde indeholde andre Regler for Fordelingen af Lønningstillægene end dem, der stode i Folkethingets Udvalgs Betænkning. Vi fik saaledes en Strid mellem to Udvalgs Betænkninger, og om hvorledes denne skal udjævnes, saane vi enhver Regel; der er en Mangel i Grundloven i saa Henseende, hvis Sagen skal fremmes paa denne Maade, thi for Lovforslags Behandling kjende vi Reglerne, men om hvorledes Overensstemmelse skulle udjævnes mellem Betænkninger, er der Intet foreskrevet, og der vil jo aabenbart den ærede Finantsminister komme i et høist uheldigt Tilfælde, dersom han skulde modtage en Finantslov og støtte sig til to